

Број: C0028-2-067-2025

Датум: 25.04.2025. године

Банка Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд, Краљице Марије 3, Палилула, Београд (у даљем тексту: **Банка**), поступајући по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја Удружења „Транспарентност Србија“ из Београда, ул. Палмотићева 31, поднетом преко Милоша Ђорђевића, администратора пројекта, дана 17.04.2025. године, на основу члана 16. став 12. и члана 21. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“ 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/2021) (у даљем тексту: **Закон**), у вези са чланом 16. став 1. и 2. и чланом 136. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ бр.18/2016, 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 - Одлука УС) (у даљем тексту: **ЗУП**), доноси следеће:

РЕШЕЊЕ

Одбија се захтев тражиоца информације Удружења Транспарентност Србија из Београда, ул. Палмотићева 31, у делу у којем је тражио да му Банка достави копију спецификације трошкова представљања Банке на јавном скупу одржаном испред дома Народне скупштине у Београду и околним улицама од 11. до 13. априла 2025. године (трошкови постављања и аранжирања штанда, ангажовања запослених или других радно ангажованих лица, превоз, подела поклона и слично).

Образложење

Дана 17.04.2025. године Удружење „Транспарентност Србија“ из Београда, ул. Палмотићева 31, преко Милоша Ђорђевића, администратора пројекта (у даљем тексту: **Тражилац информације**) путем мејла, обратио се Банци са захтевом за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражио да га Банка обавести да ли поседује и уколико поседује да му на назначену е-маил адресу достави следеће информације и копије докумената уколико постоје:

- од кога је Банка добила позив за учешће на јавном скупу одржаном испред дома Народне скупштине у Београду и околним улицама, од 11. до 13. априла 2025. године и копија документа-позива;
- ко је наложио, односно одобрио учешће Банке на јавном скупу из претходног става;
- ко је сносио трошкове представљања Банке на јавном скупу одржаном испред дома Народне скупштине у Београду и околним улицама од 11. до 13. априла 2025. године (постављање и аранжирање штанда, ангажовање запослених или других радно ангажованих лица, превоз, подела поклона и слично) и
- спецификацију тих трошкова (копија једног документа или више докумената из којих се може видети које трошкове је сносила Банка, а које други субјекти – нпр. организатор скупа) (у даљем тексту: **Захтев**).

Банка је овим Решењем одлучила о делу Захтева који се односи на достављање копије спецификације трошкова представљања Банке на јавном скупу одржаном испред дома Народне скупштине у Београду и околним улицама од 11. до 13. априла 2025. године (трошкови постављања и аранжирања штанда, ангажовања запослених или других радно ангажованих лица, превоз, подела поклона и слично).

У преосталом делу захтева, Банка је Тражиоцу информација уз ово Решење доставила Обавештење са траженим информацијама (у даљем тексту: **Обавештење**).

Банка је донела одлуку као у диспозитиву, из следећих разлога:

Чланом 2. Закона је прописано да је информација од јавног значаја информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна.

Чланом 9. став 1. тачка 5. Закона, прописано је између осталог да орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајни податак или представља пословну или професионалну тајну.

Чланом 2. став 1. тачком 1) Закона о заштити пословне тајне ("Сл. гласник РС", бр. 53/2021) (у даљем тексту: **Закон о заштити пословне тајне**) предвиђено је да се пословном тајном сматрају се информације које испуњавају следеће услове:

- 1) представљају тајну јер нису у целини или у погледу структуре и скупа њихових саставних делова опште познате или лако доступне лицима која у оквиру својих активности уобичајено долазе у контакт са таквом врстом информација;
- 2) имају комерцијалну вредност јер представљају тајну;
- 3) лице које их законито контролише је у датим околностима предузело разумне мере како би сачувало њихову тајност.

Чланом 82. Устава Републике Србије прописано је да економско уређење у Републици Србији почива на тржишној привреди, отвореном и слободном тржишту, слободи предузетништва, самосталности привредних субјеката и равноправности приватне и других облика својине.

Чланом 84. ставовима 1. и 2. Устава Републике Србије прописано је да сви имају једнак правни положај на тржишту и да су забрањени акти којима се, супротно закону, ограничава слободна конкуренција, стварањем или злоупотребом монополског или доминантног положаја.

*

* *

У вези са одредбама члана 9. став 1. тачка 5. Закона и цитираних одредби члана 2. став 1. тачка 1) Закона о заштити пословне тајне, произилази да подаци, на које се односи Захтев представљају **пословну тајну Банке** из следећих разлога:

- Банка је својим интерним актима уредила критеријуме за квалификацију информација у категорији пословне тајне и према прописаним критеријумима у интерним актима Банке, подаци који су предмет дела Захтева о којем се одлучује овим Решењем у означени као поверљиви, тј као пословна тајна;
- Банка је својим интерним актима прописала и критеријуме за класификовање степена поверљивости информација које представљају пословну тајну, услове под којима је могуће искључити и ограничити њихову тајност, као и које су то адекватне организационе, техничке и кадровске мере којима се штити тајност, како информације не би доспеле у посед трећих – неовлашћених лица;
- Према интерним актима Банке, подаци који су предмет дела Захтева о којем се одлучује овим Решењем су означени као поверљиви, тј. као пословна тајна, они нису опште познати нити доступни свим лицима запосленим у Банци, већ је приступ истим и њихово дељење ограничено на узак круг лица којима су ови подаци потребни ради

извршавања послова у вези са планирањем расхода Банке по основу маркетиншких активности и финансијским евидентирањем и извештавањем у вези са истим;

- Банка континуирано предузима адекватне организационе, техничке и кадровске мере како документација која садржи податке који су предмет дела Захтева о којем се одлучује овим Решењем, као и саме информације не би доспеле у посед трећих – неовлашћених лица;
- Подаци који су предмет предмета дела Захтева о којем се одлучује овим Решењем, за Банку имају комерцијалну вредност, самим тим што представљају финансијске податке о давањима које је Банка определила за остваривање пословних циљева и стратегија, постављених ради стицања добити и позиционирања Банке на банкарском тржишту;
- Тражилац информације није сврстан у круг лица у односу на које Банка може да направи изузетак од обавезе чувања пословне тајне.

*
* *

Сагласно одредбама члана **82. и 84. став 1. и 2. Устава Републике Србије** Банка послује на банкарском тржишту, у слободној тржишној утакмици са осталих 18 регистрованих пословних банака, на начин и под условима утврђеним регулативом која подједнако важи за све учеснике. Трошење сопствених средстава Банка, као и остале банке регистроване у Републици Србији, планира у складу са постављеним пословним циљевима и стратегијама, а ради остварења добити и позиционирања Банке на банкарском тржишту. Под наведеним се подразумевају и пословни циљеви и стратегије у домену маркетиншких активности, чије испуњење значајно утиче на остваривање добити Банке.

Околност да Банка искључиво због власничке структуре има у одредбама Закона третман органа јавне власти не може утицати на право Тражиоца информације да захтева информације које од других пословних банака које послују у банкарском сектору Републике Србије не би могао да захтева. Довођење Банке у позицију да јавно објављује поверљиве пословне податке који представљају пословну тајну и које друге пословне банке са којима се Банка налази у односима оштре тржишне конкуренције нису у обавези да јавно објављују, значајно би нарушило тржишну конкуритивност Банке кроз омогућавање некоректне предности тржишним конкурентима Банке.

Банка би одавањем тражених (или сличних) података била нарочито доведена у неповољан тржишни положај чињеницом да остале пословне банке које послују у оквиру банкарског сектора Републике Србије, због различите власничке структуре, немају обавезу објављивања истоврсних података.

Банка је у Обавештењу које је доставила уз ово Решење, Тражиоцу информације доставила информацију о томе да је износ укупних средстава које Банка издваја на име свих маркетиншких активности на годишњем нивоу јавно доступан податак. Објављивање овог податка је уређено регулативом која се односи на пословање свих банака.

Међутим, одредбама члана 51а важећег Закона о банкама, прописано је да банка није дужна да објављује податке и информације чије би објављивање у јавности могло негативно да утиче на конкурентски положај те банке на тржишту. Објављивањем износа које Банка издваја на име појединачних маркетиншких активности, те достављањем спецификације трошкова, Банка би учинила јавно доступним и цене по којима набавља промотивни материјал, накнаде које исплаћује запосленима, као и износ

свих осталих издатака које Банка као и било који други учесник на тржишту роба и услуга преговара, а у циљу оптимизације истих. Као и код других учесника у тржишној утакмици, ови подаци представљају пословну тајну, јер од истих и зависи конкурентски положај Банке и остваривање њених планова и стратегија.

Угрожавање тржишног позиционирања Банке, те објављивањем ових и сличних података за последицу би имало настанак негативних ефеката на капитал и ликвидност Банке и самим тим на њену могућност да испуњава доспеле обавезе због повлачења постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања.

Банка је става да држава, односно законодавац, супротно одредбама Закона о банкама није имао интенцију да доношењем Закона, супротно правилима слободног тржишта, Банку (чији је оснивач) стави у неповољнији положај, само због њене власничке структуре.

На овакав начин би биле повређене не само цитиране одредбе Устава Републике Србије, којима се кроз прописивање начела економског уређења штити тржишна привреда, једнакост свих облика својине, једнакост положаја на тржишту и др, већ и низ других закона Републике Србије којима се промовишу и штите интереси слободног тржишта.

*

* *

Приликом спровођења теста јавног интереса, Банка је нарочито имала у виду и следеће околности које указују на то да не постоји претежнији интерес јавности да тражени подаци буду јавно објављени:

1. Банка има третман органа јавне власти искључиво због своје власничке структуре и на банкарском тржишту послује у слободној тржишној утакмици са осталих 18 регистрованих банака, на начин и под условима утврђеним регулативом која подједнако важи за све учеснике.

Потврда наведеног става може се видети и у одредбама члана 3. став 3. Закона о управљању привредним друштвима која су у власништву Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 76/2023), којима је прописано је да се одредбе овог закона не примењују на привредна друштва која су у власништву Републике Србије, а која послују као банке.

Дакле, без обзира на власничку структуру Банке (већинско власништво Републике Србије), управљање истом изузето је из општег режима управљања привредним друштвима која су у власништву Републике Србије, те се на управљање Банком искључиво примењују одредбе Закона о банкама и друге регулативе која уређује пословање свих банака, без обзира на власничку структуру истих.

Исто указује на то да је и сам законодавац препознао специфичност пословања банака и делатности коју обављају и уважавајући те специфичности изузео Банку из централизованог власничког управљања државе. На овај начин је и сам законодавац дао предност поштовању Уставом загарантованих начела слободне тржишне привреде, једнакости свих облика својине и слободног тржишта.

2. Банка није корисник буџетских средстава и трошкове спровођења маркетиншких активности не исплаћује из буџета

Сагласно Одредбама члана 2. став 1. тачкама 6) и 7) Закона о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 -

испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др. закон и 92/2023), Банка не спада у ред директних и индиректних корисника буџетских средстава.

Банка није укључена у консолидовани рачун трезора (бр. 840) а рачун, као и осталих 18 банака које послују у Републици Србији, води код Народне банке Србије (исти је наведен на овом меморандуму на доњој страни - тзв. „footer-у).

Банка није корисник буџетских средстава већ послује сопственим средствима која прибави на финансијском тржишту и средствима која прибави од других правних и физичких лица, на начин и под условима утврђеним регулативом.

Банка је профитно оријентисано привредно друштво које се самостално финансира из обављања комерцијалне финансијске делатности - продаје банкарских услуга. Из тако остварених средстава, Банка финансирају и активности Банке које се односе на репрезентацију односно на маркетиншке активности.

3. Банка у обављању своје регистроване делатности не врши јавна овлашћења.

Банка приликом обављања регистроване делатности, која се односи на пружање банкарских услуга, не одлучује о правима, обавезама и правним интересима грађана и правних лица у управном поступку. Такође, Банка није овлашћена да доноси опште правне акте екстерног карактера којима би појединце или организације обавезала на одређено понашање у циљу остваривања јавних интереса.

Изузетно, Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја (Службени гласник РС бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021) Банка је задужена да врши јавна овлашћења у поступку одлучивања по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја и том приликом примењује одредбе којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање првостепеног органа.

Како се тражене информације односе на информације – спецификацију трошкова представљања Банке (постављања и аранжирања штанда, ангажовања запослених или других радно ангажованих лица, превоза, поделе поклона и слично), исте се не могу довести у везу са вршењем јавних овлашћења од стране Банке, а због чега Банка нема обавезу да Тражиоцу омогући приступ тим информацијама.

*

* *

Поступања Банке у складу са делом Захтева о којем се одлучује овим Решењем, без узимања у обзир напред наведених аргумената, за Банку би могло да има значајне последице.

Довођење Банке у позицију да јавно објављује поверљиве пословне податке који представљају пословну тајну и које друге пословне банке са којима се Банка налази у односима оштре тржишне конкуренције нису у обавези да јавно објављују, значајно би нарушило тржишну конкуритивност Банке на пољу остварења њене стратегије и циљева у делу спровођења маркетиншких активности кроз омогућавање некоректне предности тржишним конкурентима Банке.

Ово нарочито имајући у виду да ниједна банка на банкарском тржишту не објављује јавно, мимо регулаторних захтева, колико средстава издваја на име појединачних маркетиншких активности, те колико у оквиру истих износе трошкови за исплату зарада/накнада

запослених и ангажованих лица, трошкови набавке промотивног материја, као и сви остали пратећи трошкови маркетиншких активности.

Угрожавање тржишног позиционирања Банке, за последицу би имало настанак негативних ефеката на капитал и ликвидност Банке и самим тим на њену могућност да испуњава доспеле обавезе због повлачења постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања.

Додатно, поступањем на начин да се у поступку приступа информацијама од јавног значаја, било ком трећем - неовлашћеном лицу омогући увид у податке Банке, који представљају пословну тајну, Банка би била изложена ризику да против ње, у складу са Законом о заштити пословне тајне, као лица које је у смислу члана 2. став 1. тачка 3. повредило пословну тајну, буде поднета тужба за накнаду штете због повреде пословне тајне. Додатно, чланом 21. став 1. истог закона прописано је да одавање пословне тајне представља привредни преступ за који се Банка може казнити новчаном казном у износу од 100.000 до 3.000.000 динара.

Са становишта Банке, ради се о тешким последицама по законом заштићене интересе Банке.

*

* *

Додатно, треба истаћи да је Банка сагласно тачки 15. Одлуке о ближим условима оглашавања финансијских услуга ("Службени гласник РС", број 15 од 8. марта 2019.) Народној банци Србије доставила полугодишњи план оглашавања, који садржи податке о финансијским услугама (производима) чије се оглашавање планира у току те године и **планираном начину оглашавања тих услуга**, односно производа (у електронским медијима, штампаним медијима, путем интернет оглашавања, **оглашавања на отвореним површинама**, оглашавања у оквиру затвореног простора и/или директним оглашавањем), на који начин је регулатор пословања Банке – Народна банка Србије упознат са планом маркетиншких активности Банке и начином њиховог спровођења.

Такође, Планом пословања за наредну годину, Банка опредељује укупан износ средстава који је намењен за потребе спровођења свих маркетиншких активности. Имајући исто у виду, Банка је у складу са регулаторним прописима на својој интернет страници објавила финансијске извештаје у форми Биланса успеха и Извештаја о токовима готовине за сваки завршени квартал, као и Извештај независног ревизора о извршеној ревизији годишњих редовних и консолидованих финансијских извештаја. Предметни извештаји доступни су на линку: <https://www.posted.co.rs/o-nama/izvestavanje.html>

У оквиру Извештаја независног ревизора о извршеној ревизији годишњих редовних и консолидованих финансијских извештаја објављени су подаци о осталим расходима у које спадају и расходи по основу репрезентације – маркетиншких активности (у оквиру аналитичког приказа - остали нематеријални трошкови), а сагласно Одлуци о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за банке („Службени гласник РС“, бр. 93 од 1. јула 2020. године).

Ради се о подацима, за које је регулаторно тело надлежно за функционисање банкарског сектора Републике Србије проценио да требају да буду јавно објављени од стране свих пословних банака које послују у Републици Србији, у складу са чим је Банка и поступила. На овај начин, Банка је у границама прописа који уређују њено пословање, на начин како је то и прописано учинила јавно доступним податке о

издацима које има на име маркетиншких активности, а у обиму који не угрожава њену конкурентску позицију. Све наведено, нарочито имајући у виду одредбе члана 51а важећег Закона о банкама, којим је прописано да Банка није дужна да објављује податке и информације чије би објављивање у јавности могло негативно да утиче на конкурентски положај те банке на тржишту.

Са наведеног, донета је одлука као у диспозитиву.

Против овог решења, Подносилац захтева
може изјавити жалбу
Поверенику за информације од јавног значаја
и заштиту податка о личности
у року од 15 дана од пријема решења

Лјиљана Стевановић Родић
Овлашћено лице